Lietas Nr. 11260052809
Lietas arhīva Nr. KA02-0001-17/6

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2017.gada 20.jūnijā

Kurzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Rozīte
tiesneši K.Līcis un D.Aktumanis
tiesas sēdes sekretāre I.Bobko, piedaloties
prokurorei I.Radkevičai un
zvērinātai advokātei L.Elsberģei

iztiesāja atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā, krimināllietu, kurā ar Kurzemes apgabaltiesas 2010.gada 1.februāra spriedumu:

/pers. A/, personas kods /personas kods/, atzīts par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 253.[1] panta pirmās daļas un attaisnots.

Atcelts piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums.

Pārbaudījusi pierādījumus un iepazinusies krimināllietas materiāliem, Kurzemes apgabaltiesa

k o n s t a t ē j a

/pers. A/ saukts pie kriminālatbildības un nodots tiesai par to, ka viņš neatļauti iegādājās, glabāja un realizēja psihotropo vielu, un konkrēti-

2009.gadā, izmeklēšanā precīzāk nenoskaidrotā laikā un vietā, no izmeklēšanā nenoskaidrotas personas neatļauti iegādājās, glabāja pie sevis realizācijas nolūkā narkotisko vielu – metamfetamīnu. 2009.gada 16.jūlijā ap plkst.17.20 /pers. A/, iepriekš vienojoties pa telefonu par tikšanās laiku un vietu, Rožu laukumā iepretim tirdzniecības centram "Kurzeme" Liepājā, Lielā ielā 13, neatļauti realizēja divus iepakojumus baltas krāsas pulverveida vielu kopējā svarā 1,8325g, kas satur 2% jeb 0,0367g metamfetamīna par 20 latiem /pers. B/.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 8.novembra noteikumiem Nr.847 "Par Latvijā kontrolējamām narkotiskajām, psihotropajām vielām un prekursoriem" metamfetamīns ir aizliegtām sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzināta psihotropā viela, kas iekļauta I sarakstā.

Šādas /pers.A/ darbības pirmstiesas izmeklēšanā kvalificētas pēc **Krimināllikuma 253.[1] panta pirmās daļas**.

Pirmās instances tiesā prokurore grozīja sākotnējā apsūdzībā norādīto summu un lūdza atzīt, ka metamfetamīns pārdots par 25 latiem.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais attaisnots.

Tiesa konstatējusi, ka apsūdzētā /pers. A/ vaina apsūdzības daļā par neatļautu narkotisko vielu metamfetamīna iegādāšanos, glabāšanu realizācijas nolūkā nav pierādīta, jo lietā nav pierādījumu par šādiem faktiem. Apsūdzības daļā par narkotisko vielu metamfetamīna realizāciju /pers. B/ apsūdzētā /pers. A/ nodarījumā nav noziedzīgā nodarījuma sastāva, jo nav pierādīta noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse, ka apsūdzētais apzinājās, ka pārdod /pers. B/ narkotisko vielu metamfetamīnu, tiesai nav arī ticamības par noziedzīgā nodarījuma priekšmeta – narkotisko vielu metamfetamīna esamību pārdošanas priekšmetā, jo izpētāmo objektu iesaiņojums eksperta aprakstā neatbilst izņemtajam, kur norādīti trīs caurspīdīgas krāsas iesaiņojuma maisiņi, bet daļēji atbilst /pers. C/ liecinātajam, ka /pers. B/ nopircis narkotiskās vielas iesaiņotas tumšā plastmasas maisiņā ar uzrakstu.

Līdz ar to pirmās instances tiesa /pers. A/ atzinusi par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 253.[1] panta pirmās daļas un attaisnojusi.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniegusi Specializētās vairāku nozaru prokuratūras prokurore A.Grinhagena, norādot, ka nepiekrīt tiesas secinājumiem un apgalvojumiem par to, ka /pers. A/ vaina nav pierādīta, līdz ar to tiesas spriedumu uzskata par nepamatotu, nelikumīgu un atceļamu.

Tiesa uzskatījusi, ka netika iegūti pierādījumi apsūdzības daļā par metamfetamīna realizāciju /pers. B/ un apsūdzētā nodarījumā nav noziedzīgā nodarījuma sastāva, jo nav pierādīta noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse, ka apsūdzētais apzinājās, ka pārdod /pers. B/ narkotiskās vielas metamfetamīnu. Tāpat tiesai nav ticamības par noziedzīgā nodarījuma priekšmeta – narkotisko vielu metamfetamīna esamību pārdošanas priekšmetā, jo izpētāmo objektu iesaiņojums eksperta aprakstā neatbilst izņemtajam, kur norādīti trīs caurspīdīgas krāsas iesaiņojuma maisiņi, bet daļēji atbilst liecinieka /pers. C/ liecinātajam, ka /pers. B/ viņam stāstījis, ka nopircis narkotiskās vielas iesaiņotas tumšā plastmasas maisiņā ar uzrakstu.

Prokurore norāda, ka liecinieks /pers. B/ tiesas sēdē liecinājis, ka /pers. A/ viņam 2009.gada jūnijā piedāvājis nopirkt narkotiskās vielas amfetamīnu un viņš par šo piedāvājumu pastāstījis policijas darbiniekiem un labprātīgi piekritis piedalīties izmeklēšanas eksperimentā. Policijas darbinieki viņam iedevuši 25 latus un pieslēguši speciālos līdzekļus sarunu ierakstīšanai. Narkotiku pirkšana notikusi Liepājā, Rožu laukumā, kur viņš /pers. A/ iedevis naudu, bet /pers. A/ viņam caurspīdīgu celofāna maisiņu, kurā atradās vēl divi mazāki caurspīdīgi celofāna maisiņi ar baltas krāsas pulverveida vielu, kurus viņš pēc tam atdevis policijas darbiniekam /pers. D/, kurš tos ielicis aploksnē uz aizzīmogojis. Par tiesas izmeklēšanas laikā uzrādītajām zīmītēm liecinājis, ka tās nav rakstījis.

Prokurore uzsver, ka tiesa nav ņēmusi vērā un spriedumā nav analizējusi /pers. B/ rakstīto iesniegumu Kurzemes apgabaltiesai, kas pievienots lietas materiāliem, ka Liepājas cietumā pie viņa ieradies advokāts P.Pupiņš, pateicis, ka aizstāv /pers. A/ un licis /pers. B/ mainīt liecības par labu /pers. A/. Advokāts norādījis, ka tiesā viņam jāliecina, ka policijas darbinieki samainījuši maisiņus un tāpēc eksperta slēdzienā norādīts, ka tur atrodas metamfetamīns.

Tāpat prokurore norāda, ka nepiekrīt tiesas secinājumam, ka zinot /pers. B/ atrašanos apcietinājumā par smaga nozieguma izdarīšanu, ir zināmas šaubas par viņa liecību patiesumu par narkotisko vielu saņemšanu no /pers. A/ un tiesai nav pamata pilnībā neticēt /pers. E/ un /pers. C/ liecībām, ka no /pers. A/ saņemtajai vielai pievienotas narkotiskās vielas, jo pēc pulverveida vielas saņemšanas no /pers. A/, šis priekšmets līdz nodošanai policijas darbiniekiem, atradās /pers. B/ rīcībā. Šādas /pers. E/ un /pers. B/ liecības saistībā ar citiem pierādījumiem ir pat pilnībā neloģiskas, jo /pers. B/ pirkšanas laikā katrā ziņā uzskatīja, ka /pers. A/ viņam pārdod narkotikas un līdz ar to viņam līdz nopirkto maisiņu nodošanai policijas darbiniekam Sudmalim, nebija nekādas jēgas to saturam piebērt klāt vēl kādas narkotikas. Šādas /pers. E/ un /pers. B/ liecības tikai piedod šaubas to ticamībai un prokurorei nav saprotams tiesas secinājums, ka apcietinājumā atrodošos liecinieku /pers. E/ un /pers. B/ liecībām ir lielāka ticamība, pie kam, viņi abi pirms tam

bijuši vienā kamerā ar /pers. A/, kuram tādējādi bijusi iespēja ietekmēt šos lieciniekus, bet /pers. B/ liecības tiek uzskatītas par nepatiesām, kaut gan no lietas materiāliem ir redzams, ka par lieciniekiem /pers. E/ un /pers. C/ tiek uzaicināti pēc tam, kad ar /pers.B/ Liepājas cietumā ir ticies advokāts P.Pupiņš un ir pamats uzskatīt, ka minētās liecības ir saskaņotas un tiesa tās nepamatoti vērtējusi par labu apsūdzētajam /pers. A/, jo abi liecina, ka psihotropās vielas pirms nodošanas policijas darbiniekiem samainījis /pers. B/. Tiesa par ticamām atzinusi /pers. A/ liecības par to, ka viņš tikai apkrāpis /pers. B/, pārdodot saberztas miegazāļu tabletes, kuras ieguvis no /pers. F/. Prokurore norāda, ka šādā gadījumā rodas saprātīgas šaubas par apsūdzētā liecību patiesumu un, lai pārliecinātos par šādu liecību ticamību, bija jāpieprasa izziņa no Valsts zāļu aģentūras vai Latvijā legālā apgrozībā ir kaut viens medikaments, kura sastāvā ir vismaz 2% aizliegtām sevišķi bīstamām narkotiskām vielām pielīdzināta psihotropā viela metamfetamīns.

Kā arī protesta autore norāda, ka nav saprotams tiesas viedoklis, ka apsūdzētā aizstāvja tiesas sēdē pievienoto Krišjānim-Krišam adresēto zīmīšu saturs: naudas prasīšana adresātam, solījums mainīt liecības, rada pamatotas šaubas par liecinieka /pers. B/ liecības ticamību, bet tā kā lietā esošie pierādījumi kopumā liecinot par apsūdzētā /pers. A/ nevainīgumu, tiesa uzskatījusi, ka nav pamata tiesas rokraksta ekspertīzes nozīmēšanai.

Tāpat prokurore uzsver, ka tiesas sēdē /pers. B/ kategoriski noliedzis, ka būtu rakstījis kaut kādas zīmītes /pers. A/, bet no /pers. E/ liecībām redzams, ka daļu zīmīšu esot rakstījis viņš /pers. B/ vārdā, bet daļu pats /pers. B/, mainot rokrakstu. Pie šādiem apstākļiem, ja tiesa uzskatījusi, ka tie ir pierādījumi par labu /pers. A/, bija jānozīmē rokrakstu ekspertīze, bet nevis jāpieņem zīmītes kā pierādījumi par labu apsūdzētajam.

Prokurorei nav saprotams tiesas secinājums, ka tiesai nav arī ticamības par noziedzīga nodarījuma priekšmeta – narkotiskās vielas metamfetamīna esamību pārdošanas priekšmetā, jo izpētāmo objektu iesaiņojums eksperta aprakstā neatbilst izņemtajam, kur norādīti trīs caurspīdīgas krāsas iesaiņojuma maisiņi, bet daļēji atbilst /pers. C/ liecinātajam, ka /pers. B/ nopircis narkotiskās vielas, kas iesaiņotas tumšā plastmasas maisiņā ar uzrakstu.

No eksperta slēdziena redzams, ka eksperta rīcībā nodoti trīs caurspīdīgi celofāna maisiņi, lielākais maisiņš, kurā atradās divi mazāki caurspīdīgi maisiņi ar baltas krāsas pulveri, bija ar uzrakstiem. Nevienā eksperta slēdzienā nav norādīts, ka bija melnas krāsas maisiņš, kā tas norādīts spriedumā.

Līdz ar to prokurore uzskata, ka nav pamata apšaubīt un neticēt /pers. B/ liecībām, jo tās ir loģiskas, konsekventas un atbilst citiem lietā iegūtajiem pierādījumiem.

Bez tam prokurore norāda, ka arī pirmstiesas izmeklēšanā iegūtie un tiesas sēdē pārbaudītie pierādījumi, norāda uz apsūdzētā /pers. A/ vainu psihotropās vielas neatļautā iegādāšanā, glabāšanā un realizācijā to loģiskā kopsakarībā pilnībā pierāda apsūdzētā vainu.

Protestā lūgts atcelt Kurzemes apgabaltiesas 2010.gada 10.februāra spriedumu un atzīt /pers. A/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[1] panta pirmajā daļā, nosakot atbilstošu sodu.

Ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2011.gada 27.septembra spriedumu Kurzemes apgabaltiesas 2010.gada 1.februāra spriedums atcelts tā motivācijas dēļ. /pers. A/ atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 253.[1] panta pirmās daļas un attaisnots.

Krimināllietu tiesu palāta atzinusi, ka apsūdzētā /pers. A/ izdarītajā nodarījumā nav gūti pierādījumi noziedzīgā nodarījuma sastāvam, kas ir par pamatu viņa attaisnošanai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktu.

Tāpat tiesu palāta atzinusi, ka Kurzemes apgabaltiesa, izskatot lietu kā pirmās instances tiesa, nav vērtējusi tiesas izmeklēšanā pārbaudīto un spriedumā uzskaitīto pierādījumu pieļaujamību, aprobežojoties tikai ar to ticamības un attiecināmības izvērtējumu, tāpēc spriedums atceļams.

Par Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2011.gada 27.septembra spriedumu kasācijas protestu iesniedza Ģenerālprokuratūras tiesās izskatāmo krimināllietu nodaļas prokurore I.Harjo, lūdzot atcelt Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas spriedumu un lietu nosūtīt jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai.

Ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2012.gada 2.februāra lēmumu Krimināllietu tiesu palātas 2011.gada 27.septembra spriedums atcelts pilnībā un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātā.

Ar Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas priekšsēdētāja pavadvēstuli, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma Pārejas noteikumu 48.punktu, kurā noteikts, ka lietas, kurās Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātā ir uzsākta tiesas izmeklēšana, bet kuras līdz 2014.gada 31.decembrim nav izskatītas, nodod izskatīšanai apgabaltiesai kā apelācijas instances tiesai, krimināllieta nosūtīta izskatīšanai apelācijas instancē Kurzemes apgabaltiesai.

Tiesas izmeklēšana krimināllietā apelācijas instancē Kurzemes apgabaltiesā uzsākta 2014.gada 19.martā un izskatīšanā atradusies ilgstoši apsūdzētā meklēšanas pasākumu dēļ.

Apelācijas tiesas sēdē prokurore Inta Radkeviča uzturēja protestu pilnā apjomā un norādīja, ka Augstākā tiesa savā kasācijas nolēmumā norādījusi, ka par nepieļaujamu pierādījumu atzīstams izmeklēšanas eksperimenta protokols. Tomēr, neskatoties uz to, vērtējami ir pārējie pierādījumi, kas prokurores ieskatā pierāda apsūdzētā vainu.

Prokurore atsaucās uz /pers. B/ un policijas darbinieku liecināto, kuru liecības sakrīt. Liecinieks /pers. G/ vērojis apsūdzētā un /pers. B/ tikšanos un redzējis, kā /pers. A/ nodod /pers. B/ maisiņus ar pulverveida vielu un pretī saņem naudu. Policijas darbinieks /pers. H/ filmējis notiekošo un redzējis, kā /pers. A/ iedod maisiņus un saņem no /pers. B/ naudu. Pēc tam /pers. B/ maisiņus nodevis procesa virzītājam.

Policijas darbinieks /pers. D/ organizēja speciālo izmeklēšanas eksperimentu ar iesaistītās personas piekrišanu, līdz ar to uz to brīdi šāda procesuāla darbība ir pieļaujams pierādījums. /pers. A/ nodevis /pers. B/ divus polimēra materiāla maisiņus ar pulverveida vielu un /pers. B/ šos divus maisiņus nodevis /pers. D/, kurš nosūtījis tos ekspertīzei. Izņemtās vielas apraksts /pers. B/, /pers. D/, apsūdzētā /pers. A/ un eksperta atzinumā saskan, kas pierāda to, ka ekspertīzei iesniegtā un izpētītā viela ir tā pati, ko /pers. A/ pārdevis /pers. B/. Apsūdzētā versija par mānīšanos vērtējama kritiski. /pers. B/, iegādājoties no /pers. A/ vielu, nezināja un nevarēja zināt, ka maisiņos varētu nebūt amfetamīns, bet cita viela, tāpēc /pers. B/ nebija pamata maisiņos piebērt amfetamīnu ceļa posmā līdz policijas darbinieku automašīnai.

/pers. I/ un /pers. J/ liecības vērtējamas kā nepatiesas, jo viņi ir /pers/ A/ draugi un viņiem bija iespēja liecības saskaņot.

/pers. B/ tikuši izsniegti 25 lati, viņš apliecinājis, ka šo summu samaksājis /pers. A/ un prokurores ieskatā nav pamata /pers. B/ teikto apšaubīt.

Kopumā prokurores vērtējumā pierādījumi apstiprina /pers. A/ vainu viņam celtajā apsūdzībā, prokurore lūdza atcelt spriedumu un taisīt notiesājošu spriedumu.

Apsūdzētais /pers. A/ apelācijas instancē sniedza liecības un liecināja, ka vēl pirms 2009.gada 16.jūlija /pers. B/ vairākkārt zvanījies un prasījis, lai apsūdzētais sagādā viņam narkotiskās vielas, tāpat teicis, ka vēlētos kļūt par narkodīleri, lai pelnītu naudu. Tā kā /pers. A/ nav varējis sagādāt narkotikas, tad nolēmis viņu piemānīt un prasīto narkotisko vielu vietā pārdot parastas zāļu tabletes, kuras smalki saberzis un ievietojis divos maisiņos, kurus savukārt ielicis vienā lielākā caurspīdīgā maisiņā. Vienojušies par pārdodamās preces cenu 25 latu apmērā. Norunājuši tikšanos Liepājā, Rožu laukumā, uz kurieni apsūdzētais atnācis kopā ar /pers. K/. Ieraudzījuši policistu automašīnu un apmēram 30 metrus no tās /pers. L/, kurš filmējis viņus. /pers. K/ ieraudzījis pazīstamo /pers. L/ un devies pie viņa. /pers. A/ nodevis maisiņu /pers. B/, saņēmis no viņa 20 latus un katrs aizgājis uz savu pusi. Policijas automašīna aizbraukusi prom vēl pirms maisiņu nodošanas, acīmredzot, policijas darbinieki pamanījuši, ka ir ievēroti. /pers. B/ devies viesnīcas "Līva" virzienā. Arī /pers. A/ pienācis pie /pers. L/, neprasījis par filmēšanu, jo tajā brīdī nesapratis īsti, ko viņš dara. Drīz no /pers. B/ saņēmis īsziņu ar draudiem par apkrāpšanu un prasību atdot naudu par neīstu mantu. Arī pēc tam /pers. B/ vēl ilgi zvanījis un draudējis atriebties /pers. A/ par krāpšanos.

Policijas darbinieka /pers. G/ liecību apsūdzētais vērtēja kritiski, paskaidrojot, ka no tās vietas, kurā pēc liecinieka teiktā viņš novērojis notiekošo,

nav iespējams pārredzēt vietu, kur notika apsūdzētā un /pers. B/ tikšanās, ne tikai tāpēc, ka redzamību aizsedza lielo koku lapas, bet arī tāpēc, ka pret tirdzniecības centru, kurā it kā atradies /pers. G/, viņi stāvējuši ar muguru. Pēc mēneša 2009.gada 17.augustā viņam piezvanījis policijas darbinieks, izteicis nepieciešamību aprunāties, kam apsūdzētais piekritis, un šajā dienā arī ticis apcietināts. Policijā viņam uzrādīts narkotiku ekspertīzes atzinums. Pie mantu pārbaudes tikuši izņemti arī apsūdzētā divi mobilie telefoni. Nekādi procesuāli dokumenti nav sastādīti. Pie aizturēšanas teicis, ka telefonos ir /pers. B/ sūtītās īsziņas, taču policijas darbinieks pateicis, ka /pers. A/ nevar pierādīt telefonu piederību un tā arī tie pazuduši. Tikai pirmās instances tiesā tiesnesis tos pieprasījis, policijas darbinieks /pers. D/ atnesis telefonus no sava kabineta un tie apskatīti tiesas sēdē. Vēlāk pievienota arhīva lieta ar telefonu apskates protokolu, /pers. D/ teicis, ka telefonos nekas attiecībā uz lietu nav bijis. Savukārt liecinieks /pers. B/ tiesā paskaidrojis, ka sava telefona SIM karti uzreiz pēc tikšanās 16.jūlijā izmetis. Pēc telefonu apskates tiesas sēdē, apsūdzētais pastāvēja uz to, ka telefonos atradās īsziņas un zvanu arhīvs ar /pers. B/ zvaniem, kas ir speciāli izdzēsti. Atrodoties cietumā, /pers. B/ mēģinājis /pers. A/ atvainoties par nepatiesu apsūdzību un darbībām, ko veicis policijas darbinieku ietekmēts. /pers. B/ rakstījis zīmītes, kuras /pers. A/ atdevis advokātam P.Pupiņam. Vēlāk atklājies, ka šis advokāts aizstāvējis arī /pers. B/ intereses. Tā kā /pers. B/ tiesā noliedzis zīmīšu rakstīšanas faktu, apsūdzētais lūdzis nozīmēt rokraksta ekspertīzi, taču tiesa šo lūgumu noraidījusi. Līdz ar to apsūdzētais nezinot, kā vēl lai pierāda savu nevainīgumu, un lūdza viņu attaisnot. Uzskata, ka policijas darbinieka /pers. G/ nepatika ir pamatā apsūdzībai, kurš pēc viņa sākotnējās atbrīvošanas pateicis, ka vienalga atradīs, par ko apsūdzēto iesēdināt.

Aizstāve Linda Elsberģe izteica viedokli, ka pirmās instances tiesa izsmeļoši izvērtējusi pierādījumus un liecinieku liecības un pamatoti atzinusi, ka /pers. A/ rīcībā nav noziedzīga nodarījuma sastāva, jo nav konstatējama tā subjektīvā puse. Aizstāve atzina, ka lietā kā pierādījumi vērtējamas liecinieku liecības, lūdza vēlreiz tās izvērtēt un /pers. A/ attaisnot.

Novērtējusi kriminālprocesā iegūtos pierādījumus, Kurzemes apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā par apsūdzētā /pers. A/ attaisnošanu ir atceļams attaisnošanas motivācijas dēļ.

Pirmās instances tiesa secinot, ka nav pierādīta noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse, jo /pers. A/ nav zinājis, ka pārdod /pers. B/ amfetamīnu saturošu vielu, vienlaicīgi konstatējusi, ka vispār nav pierādīts, ka pārdotā viela ir narkotiskā viela amfetamīns. Apgabaltiesas ieskatā šādi secinājumi ir pretrunīgi. Apsūdzētajam inkriminēts viena noziedzīga nodarījuma sastāvs, taču tiesa ar saviem secinājumiem to sadalījusi divos sastāvos un konstatējusi, ka apsūdzība daļā par narkotisko vielu iegādāšanos un glabāšanu realizācijas nolūkā nav pierādīta, bet daļā par narkotiskās vielas realizāciju nav pierādīta noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse, proti, ka apsūdzētais nezināja, ka pārdod narkotisko vielu. Apelācijas instances tiesas ieskatā šāda dalīta pieeja noziedzīgā nodarījuma sastāva analīzei nav pieļaujama. Inkriminētais noziegums analizējams kopumā. Ja nav konstatējama narkotiskās vielas iegāde un glabāšana, nav apspriežama tālāka šādas vielas realizēšanas iespēja.

Apgabaltiesa atzīst, ka kriminālprocesā iegūtie pierādījumi nav pietiekami, lai konstatētu /pers. A/ nodarījumā Krimināllikuma 253.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu.

Vispirms apgabaltiesa atzīmē, ka apsūdzība nav bijusi konsekventa paša noziedzīgā nodarījuma būtisku apstākļu aprakstā, norādot, ka apsūdzētais pārdeva narkotisko vielu par 20 latiem, ticot apsūdzētā liecinātajam attiecībā uz saņemto naudas summu, kaut gan /pers. B/ konsekventi apgalvojis, ka samaksājis /pers. A/ 25 latus (lēmums par lietas nodošanu tiesai 1.sējums, lietas 64.-65.lapa). Konkrētu summu – 25 lati /pers. B/ norādījis gan iesniegumā (1.sējums, lietas 21.lapa), gan liecībās tiesas sēdē, apgalvojot, ka viņam tikuši iedoti 25 lati amfetamīna iegādei un tos viņš atdevis /pers. A/ (1.sējums, lietas 172.lapa). Apsūdzība šajā daļā nav ticējusi /pers. B/ teiktajam un tikai pirmās instances tiesā prokurore apsūdzību šajā daļā grozījusi. Par summu tiesai nav iespējams izdarīt secinājumus, jo kriminālprocesa ietvaros naudas apgrozība procesuālos dokumentos nefigurē.

No krimināllietas materiāliem redzams, ka 2009.gada 16.jūlijā /pers. B/ ir sniedzis informāciju Liepājas Kriminālpolicijas biroja 1.nodaļas inspektoram I.Sudmalim par to, ka /pers. A/ nodarbojas ar narkotisko vielu realizāciju Liepājas pilsētā un /pers. A/ viņam ir piedāvājis iegādāties amfetamīnu. 2009.gada 16.jūlijā viņš ir sarunājis tikšanos ar /pers.A/ Liepājā, Rožu laukumā ar mērķi iegādāties no viņa amfetamīnu, lai iegūtu pierādījumus un vainīgo personu varētu saukt pie kriminālatbildības (1.sējums, lietas 21.lapa).

Minētās /pers. B/ sniegtās ziņas bija kriminālprocesa Nr.11260052809 uzsākšanas iemesls pēc Krimināllikuma 253.[1]panta pirmās daļas, 2009.gada 16.jūlijā Kriminālpolicijas biroja 1.nodaļas inspektoram Valsts amatpersona pieņemot attiecīga satura lēmumu (1.sējums, lietas 1.lapa).

Ar mērķi rast pierādījumus /pers. A/ noziedzīgajai darbībai, kā arī pārbaudīt /pers. B/ sniegto informāciju, procesa virzītājs /pers. D/ 2009.gada 16.jūlijā prokurorei lūdzis atļauju veikt speciālo izmeklēšanas darbību – personas audio kontroli speciālā izmeklēšanas eksperimenta laikā, kad /pers. B/ tiksies ar /pers. A/ (1.sējums, lietas 22.lapa).

Tajā pašā dienā procesa virzītājs /pers. D/ prokurorei lūdza atļauju veikt speciālo izmeklēšanas eksperimentu – narkotisko vielu iegādi no /pers. A/, iesaistot izmeklēšanas darbībā liecinieku /pers. B/ un veicot personas audio kontroli (1.sējuma lietas 22., 23. lapa). Tāpat procesa virzītājs 2009.gada 16.jūlijā pieņēmis lēmumu veikt liecinieka /pers. B/ audio kontroli speciālā izmeklēšanas eksperimenta laikā (1.sējums, lietas 24.lapa).

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 212.panta pirmo daļu speciālās izmeklēšanas darbības veic pamatojoties uz izmeklēšanas tiesneša lēmumu, izņemot Kriminālprocesa likuma 212.panta ceturtajā daļā noteikto, ka neatliekamības gadījumos procesa virzītājs var uzsākt speciālās izmeklēšanas darbības, saņemot prokurora piekrišanu un ne vēlāk kā nākamajā darba dienā izmeklēšanas tiesneša lēmumu. Procesuālajām darbībām saņemta prokurora piekrišana.

Procesa virzītājs 2009.gada 17.jūlijā lūdzis izmeklēšanas tiesnesi atzīt par pamatotu, tiesisku un pieļaujamu 2009.gada 9.janvārī (!) veikto speciālo izmeklēšanas eksperimentu un atļaut turpināt veikt speciālās izmeklēšanas darbības – speciālo izmeklēšanas eksperimentu un personas audio kontroli (1.sējums, lietas 25.lapa).

Papildus procesa virzītājs /pers. D/ 2009.gada 17.jūlija ierosinājumā izklāstījis 2009.gada 16.jūlijā veiktā speciālā izmeklēšanas eksperimenta rezultātus norādot, ka tā laikā iegādātajai un izņemtajai vielai ir nozīmēta ekspertīze. Pamatojot ar nepieciešamību kriminālprocesā noskaidrot pierādāmos apstākļus, procesa virzītājs lūdzis atļauju turpināt veikt speciālās izmeklēšanas darbības- speciālo izmeklēšanas eksperimentu un personas audio kontroli, lai radītu /pers. A/ ikdienas darbībai raksturīgu situāciju un apstākļus, kas veicina noziedzīga nodarījuma atklāšanos un dotu iespēju fiksēt personas rīcību šādos apstākļos (1.sējums, lietas 26. lapa).

Kriminālprocesa likuma 214.panta otrajā daļā teikts, ka gadījumā, ja speciālā izmeklēšanas darbība uzsākta šā likuma 212.panta ceturtajā daļā paredzētajā kārtībā, izmeklēšanas tiesnesis lemj par šīs izmeklēšanas darbības uzsākšanas pamatotību, kā arī par tās turpināšanas nepieciešamību, ja tā nav pabeigta. Ja izmeklēšanas darbība nebija pamatota vai tika veikta prettiesiski, tiesnesis lemj par iegūto pierādījumu pieļaujamību un par rīcību ar izņemtajiem priekšmetiem.

No augšminētā Liepājas tiesas izmeklēšanas tiesneša R.Jūrmaļa lēmuma par speciālajām izmeklēšanas darbībām redzams, ka viņš izskatījis procesa virzītāja /pers. D/ paziņojumu par speciālā izmeklēšanas eksperimenta izdarīšanu Kriminālprocesa likuma 212.panta ceturtajā daļā paredzētajā kārtībā. Tiesnesis akceptējis notikušo personas audio kontroli 2009.gada 16.jūlijā ar liecinieka /pers. B/ piedalīšanos, procesuālos dokumentus pievienojot krimināllietas materiāliem. Papildus ir dota atļauja veikt speciālo izmeklēšanas eksperimentu un personas audio kontroli vairākkārtīgi, sākot no 2009.gada 17.jūlija līdz 2009.gada 17.augustam, iesaistot kā eksperimenta veicēju liecinieku /pers. B/. Lēmumā nav izlemts jautājums par jau 2009.gada 16.jūlijā veiktā speciālā izmeklēšanas eksperimenta pamatotību un likumību (1.sējums, lietas 27.lapa).

Ar speciālā izmeklēšanas eksperimenta protokolā norādītajām ziņām, apstiprinās, ka 2009.gada 16.jūlijā ir veikta ne tikai personas audio kontrole, bet veikta arī speciālā izmeklēšanas darbība – eksperiments, par ko nav izmeklēšanas tiesneša akcepta (1.sējums, lietas 28. lapa).

Šādos apstākļos izmeklēšanas eksperiments, kas veikts 2009.gada 16.jūlijā šajā kriminālprocesā ir nepieļaujams pierādījums, jo Kriminālprocesa likuma 214.panta pirmā daļa kategoriskā formā noteic, ka gadījumā, ja "procesa virzītājs nav ievērojis šajā nodaļā noteikto atļaujas saņemšanas kārtību, speciālās izmeklēšanas darbības rezultātā iegūtie pierādījumi nav izmantojami pierādīšanas procesā". Šāda norāde izteikta Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 2.februārī pieņemtajā lēmumā izskatāmajā kriminālprocesā.

Kriminālprocesa materiālos nav akceptēta tāda Kriminālprocesa likuma 215.panta pirmajā daļā uzskaitīto speciālo izmeklēšanas darbību veids kā vietas video kontrole. Tomēr videoieraksts atzīts par lietisko pierādījumu un pievienots krimināllietas materiāliem. Pirmās instances tiesa šo pierādījumu pārbaudījusi, bet spriedumā nav vērtējusi.

Apgabaltiesa secina, ka videoierakstā redzamais apstiprina apsūdzētā liecināto, ka uz tikšanos ar /pers. B/ līdzi bija /pers. K/, kurš, ieraugot paziņu /pers. L/ filmējam viņus, devies tam klāt. To apstiprinājis liecinieks /pers. K/. Šajā brīdī video tiek pārtraukts. No minētā rodas šaubas par policijas darbinieka /pers. H/ liecināto tiesas sēdē, ka viņš veicis notikuma vērošanu un filmēšanu. Izmeklēšanas eksperimentā bijusi iesaistīta vēl kāda persona, t.i., /pers. L/, kurš kriminālprocesā nav pratināts. Tā kā videoieraksts veikts pārkāpjot Kriminālprocesa likuma normu prasības par speciālo izmeklēšanas darbību veikšanu, jo par vietas video kontroli nav saņemta ne uzraugošā prokurora, ne izmeklēšanas tiesneša atļauja, tad tas nav pieļaujams pierādījums apsūdzētā vainas pierādīšanā.

Līdz ar to kā pierādījumi vērtējami apsūdzētā, liecinieku liecības, ekspertīzes atzinums, dokumenti un citi pierādošie un attaisnojošie pierādījumi, kas attiecas uz apsūdzību.

Apsūdzētais/pers. A/ ne pirmstiesas procesā, ne pirmās instances tiesā, ne apelācijas instances tiesā nav atzinis savu vainu viņam inkriminētajās nelikumīgās darbībās ar narkotisko vielu-metamfetamīnu. Viņa sniegtās liecības attiecībā uz apsūdzību apgabaltiesa vērtē kā konsekventas un nemainīgas.

Gan apsūdzētais /pers. A/, gan liecinieki /pers. K/, /pers. I/ un /pers. J/ tiesas izmeklēšanā apstiprinājuši /pers. A/ nodomu apmuļķot /pers. B/ un liecinājuši par zāļu tablešu smalcināšanu, lai tās pārdotu /pers. B/ prasīto narkotiku vietā. Prokurores viedoklis par liecinieku liecību atzīšanu par nepatiesām tikai tāpēc, ka liecinieki ir apsūdzētā paziņas, nav atzīstams par saprātīgu argumentu. Liecinieki gan pirmstiesas, gan tiesas izmeklēšanā ir brīdināti par kriminālatbildības iestāšanos nepatiesu liecību sniegšanas gadījumā. Apelācijas instances tiesa nav guvusi pamatojumu apšaubīt minēto liecinieku liecību patiesumu.

Policijas darbinieks /pers. G/ pirmās instances tiesā liecinājis, ka piedalījies kā novērotājs izmeklēšanas eksperimentā, kurā iesaistīts /pers. B/. Notikumus vērojis no tirdzniecības centra "Kurzeme" otrā stāva loga. Redzējis, kā /pers. A/ iedevis /pers. B/ polietilēna maisiņus, bet /pers. B/ /pers. A/ pretī naudu. Kad un kur /pers. B/ procesa virzītājam atdevis no /pers. A/ nopirkto, liecinieks nav varējis pateikt, bet redzējis, ka atdoti trīs maisiņi- divi ielikti trešajā.

Policijas darbinieks /pers. H/ tiesā liecinājis, ka piedalījies izmeklēšanas eksperimentā, veicis novērošanu un filmēšanu. /pers. A/ nodevis /pers. B/ polimēra maisiņu, bet /pers. B/ pretī /pers. A/ iedevis naudu. Pēc tam /pers. B/ saņemto atdevis procesa virzītājam, kurš noformējis dokumentāciju.

Pirmstiesas procesa virzītājs /pers. D/ tiesas sēdē liecinājis, ka ticis veikts speciālais izmeklēšanas eksperiments, kura laikā /pers. B/ no /pers. A/ nopircis narkotiskās vielas. Audioieraksts nav izdevies, bet attiecībā uz videoieraksta veikšanu publiski pieejamā vietā liecinieks izteicis viedokli, ka nekāda atļauja nav nepieciešama. Pēc izmeklēšanas eksperimenta /pers. B/ nopirktās narkotikas automašīnā atdevis lieciniekam. Visus trīs maisiņus liecinieks ielicis aploksnē un tālāk nodevis ekspertīzei.

Tiesas sēdē liecinieks /pers. B/ noliedzis, ka būtu apsūdzētajam zvanījis, sūtījis īsziņas vai rakstījis zīmītes. Uzreiz pēc izmeklēšanas eksperimenta izmetis sava telefona SIM karti. /pers. B/ analogi policijas darbinieku liecinātajam apgalvojis, ka no /pers. A/ par 25 latiem nopircis divus amfetamīna maisiņus, kurus pēc tam nodevis policijas darbiniekiem.

Liecinieks /pers. K/ tiesā liecināja, ka /pers. A/ gribējis apmuļķot kādu cilvēku. Liecinieks redzējis, kā viņš smalcinājis baltas tabletes, pēc kā aicinājis braukt līdzi uz Rožu laukumu. Pēc tikšanās ar kādu vīrieti, /pers. A/ parādījis 20 latus un teicis, ka piešmaucis vīrieti un naudu devušies kopīgi tērēt.

Draudzenei, lieciniecei /pers. I/ apsūdzētais teicis, ka /pers. B/ zvanās un prasa vitamīnus, ka nolēmis viņam iesmērēt miega zāles. Lieciniece apstiprināja, ka /pers. A/ smalcinājis kaut kādas tabletes, kā arī apliecināja, ka vēlāk apsūdzētais rādījis /pers. B/ sūtītās draudu īsziņas ar prasību atdot naudu.

Lieciniece /pers. J/ arī redzējusi, kā /pers. A/ smalcinājis tabletes, kuras it kā kādam iedevis.

Apgabaltiesas ieskatā liecinieku /pers. K/, /pers. I/ un /pers. J/ liecinātais, kas sakrīt ar apsūdzētā liecībām, liecinieku /pers. B/ un /pers. E/ liecinātais par /pers. B/ brāļa atvainošanās zīmīšu rakstīšanu, rada pamatotas šaubas par to, ka /pers. B/ nodotajos maisiņos atradusies narkotiskā viela.

Kriminālprocesa likuma 127.panta pirmajā daļā noteikts, ka pierādījumi kriminālprocesā ir jebkuras likumā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus kriminālprocesā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo apstākļu esamības vai neesamības pamatošanai. Savukārt šā panta trešajā daļā noteikts, ka operatīvās darbības pasākumos iegūtās ziņas par faktiem, arī ziņas, kas fiksētas ar tehnisku līdzekļu palīdzību, drīkst izmantot kā pierādījumu tikai tad, ja tās iespējams pārbaudīt šajā likumā noteiktajā procesuālajā kārtībā.

Apgabaltiesa neapšauba, ka apsūdzētais pārdevis /pers. B/ pulverveida vielu divos maisiņos, kuri ielikti vēl trešajā. Taču krimināllietas materiālos nav pierādījumu, ka šajos maisiņos atradās narkotiskā viela – metamfetamīns. Ar policijas darbinieku kā liecinieku liecībām par operatīvās darbības pasākumos iegūtajām ziņām par faktiem nav pierādāms apsūdzētā vainīgums, ja šīs ziņas nav pārbaudāmas Kriminālprocesa likuma 127.panta trešajā daļā vai 500.panta ceturtajā daļā paredzētajā kārtībā (AT 2015.gada 27.maija lēmums lietā Nr.SKK-325/2015).

Apsūdzības liecinieku sniegtās liecības par notikušo apsūdzētā tikšanos ar liecinieku /pers. B/ nav pārbaudāmas likumā noteiktā kārtībā, līdz ar to pastāv šaubas par noziedzīgā nodarījuma priekšmetu, t.i., par to, ka apsūdzētā pārdotajos maisiņos /pers. B/ bija metamfetamīns. Lietā nav ne šo darbību audio vai video ierakstu, nav ne maisiņu izņemšanas, ne apskates protokolu, ne iespējamu narkotiskās vielas pēdu fiksēšanas fakta. Līdz ar to arī narkotisko vielu ekspertīzes atzinums nav pietiekams pierādījums, jo nav sasaistāms ar inkriminēto notikumu.

Kaut gan izmeklēšanas tiesnesis devis atļauju turpināt audio kontroli un atļaut speciālo izmeklēšanas eksperimentu veikt arī no 2009.gada 17.jūlija līdz 17.augustam, nekādas darbības ar apsūdzētā iesaistīšanu nav veiktas. /pers. A/ aizturēts pēc mēneša 2009.gada 17.augustā.

Tāpat apsūdzība nav atspēkojusi /pers. A/ liecināto par viņa diviem izņemtajiem mobilajiem telefoniem un apsūdzētā apgalvojumiem par izdzēstām īsziņām un zvanu arhīvu. Apgabaltiesa konstatē, ka tikai pēc pirmās instances tiesas pieprasījuma atklājās, ka patiešām /pers. A/ izņemti divi mobilie telefoni, kuri atradušies pirmstiesas procesa virzītāja /pers. D/ rīcībā. Tāpat pirmās instances tiesa pieprasījusi iesniegt arhīva lietu. Iepazīstoties ar izskatāmā kriminālprocesa arhīva lietu, apgabaltiesa konstatē, ka telefonu izņemšanas protokola lietā nav. Arhīva lietas satura rādītājā nav norādīts tāds dokuments kā mobilo telefonu apskates protokols. Tomēr tālāk lietas materiālos vietā, kur jāturpinās personas datu pārlūka informācijai, ievietots apskates protokols par divu mobilo telefonu apskati 2009.gada 19.augustā (arhīva lietas 14.lapa). Abu telefonu datu nesējos nekādas pretlikumīgas darbības nav konstatētas. Apskates protokolā norādīts, ka abi telefoni iepakoti, bet iepakojums apzīmogots un nosūtīts uz Liepājas cietumu. Tajā pašā

laikā no šī apskates protokola nevar pārliecināties ne par īsziņu, ne zvanu arhīvu informāciju, līdz ar to nav arī pamata apstrīdēt apsūdzētā /pers. A/ liecināto par draudu saņemšanu no /pers. B/ un naudas atgriešanas pieprasījumu sakarā ar apkrāpšanu gan zvanu, gan īsziņu veidā.

Prokurore A.Grinhagena protestā norādījusi uz aizstāvja P.Pupiņa pretlikumīgu rīcību, kuras rezultātā traucēta pierādījumu vākšana, jo viņa ietekmē saskaņotas liecības par sliktu apsūdzībai. Apgabaltiesa šo paziņojumu vērtē kā nekorektu un norāda, ka, konstatējot šādus faktus, prokurores pienākums bija attiecīgi rīkoties, lai novērstu šādu rīcību, kā arī noskaidrot, cik lielā mērā tā ietekmējusi patiesības noskaidrošanu lietā. Apgabaltiesai nav pamata konstatēt šādu faktu.

Protestā izteikts pārmetums, ka tiesa nepamatoti noticējusi apsūdzētā apgalvojumam par /pers. B/ rakstītām zīmītēm, kaut gan nav nozīmējusi rokraksta ekspertīzi. Te apgabaltiesa atzīmē, ka no tiesas sēdes protokola redzams, ka prokurore, pastāvot strīdam par zīmīšu autoru, nav pieteikusi lūgumu par rokraksta ekspertīzes nozīmēšanu. Tieši otrādi – šādas ekspertīzes nepieciešamību uzskatījis apsūdzētais un viņa aizstāve. Savukārt prokurore izteikusi viedokli, ka tādu nozīmēt nav nekāda pamata (1.sējums, lietas 174.lapas otra puse).

Viens no kriminālprocesa pamatprincipiem – nevainīguma prezumpcija – noteic, ka neviena persona netiek uzskatīta par vainīgu, kamēr tās vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā netiek konstatēta Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā. Visas saprātīgās šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību.

Ievērojot visu iepriekš minēto, apgabaltiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ izdarītajā nodarījumā nav gūti pierādījumi noziedzīgā nodarījuma sastāvam, kas ir par pamatu saskaņā ar Krimināprocesa likuma 519.panta pirmo punktu viņa attaisnošanai pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 253.^{1} panta pirmās daļas.

Aizstāve Linda Elsberģe lietā iesniedza paziņojumu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu /pers. A/ kriminālprocesā apelācijas instancē. Aizstāvei darba samaksa tiek veikta no valsts budžeta līdzekļiem atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību". Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu samaksa aizstāvim par juridiskās palīdzības sniegšanu, ko apmaksā valsts, pieskaitāma procesuāliem izdevumiem kriminālprocesā un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368. panta trešo daļu personas attaisnošanas gadījumā sedzami no valsts līdzekļiem.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, apgabaltiesa

n o s p r i e d a

Kurzemes apgabaltiesas 2010.gada 1.februāra spriedumu **atcelt daļā** par /pers. A/ atzīšanu par nevainīgu un attaisnošanu pēc Krimināllikuma 253.^{1} panta pirmās daļas.

/pers. A/ atzīt par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 253.^{1} panta pirmās daļas un attaisnot.

Drošības līdzekli – apcietinājumu atcelt.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Aizstāvei Lindai Elsberģei samaksāt par apsūdzētā aizstāvības realizāciju apelācijas instancē 175,46 eiro un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta trešo daļu šos procesuālos izdevumus segt no valsts līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt un protestēt desmit dienu laikā kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā, ja konstatēti Kriminālprocesa likuma 574.-575.pantā paredzētie kasācijas iemesli, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes apgabaltiesā.

Pilna sprieduma pieejamības datums – 2017.gada 4.jūlijs.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Rozīte

Tiesnesis K.Līcis

Tiesnesis D.Aktumanis